

SAKRÁLNA TVORBA ĽUBA REPASKÉHO

Univerzitná knižnica Prešovskej univerzity v Prešove (UK PU) bola vo štvrtok 30. októbra 2025 svedkom jedinečného umelecko-spoločenského podujatia: vernisáže umeleckých diel levočského rodáka, výtvarníka a pedagóga Ľubomíra Repaského pod názvom SAKRÁLNA TVORBA. Výstava obsahuje 50 samostatných umeleckých diel a veľkoformátových posterov, na ktorých autor prezentuje inštalované mozaiky a vitráže (predovšetkým v gréckokatolíckych chrámoch), proces ich vzniku od náčrtu až po samotnú realizáciu, ktorá je zdokumentovaná aj fotograficky.

Na úvod vernisáže s hudobným entré vystúpili Marika Tremková (spev) a Laco Lisovszki (klavír), ktorí duchovne naladili početné publikum z radov akademickej obce, viacerých cirkevných predstaviteľov, no najmä priateľov a obdivovateľov autorovho umenia.

Vernisáž otvoril riaditeľ UK PU Peter Haľko, ktorý privítal všetkých účastníkov vernisáže, predovšetkým vladyku Jonáša Maxima, arcibiskupa metropolitu prešovskej archieparchie, a tiež návštevníkov z autorovho rodiska, na čele s primátorom Levoče Miroslavom Vilkovským. Vo svojom príhovore uviedol, že ide po deviatich rokoch o druhú výstavu Ľuba Repaského, ktorý (nielen) svojou sakrálnou tvorbou nadväzuje na najlepšie tradície prezentované východoslovenskými výtvarníkmi, pričom na adresu autora uviedol: „Vytvoril si nadčasové impozantné dielo, ktoré pretrvá generácie, a na ktoré budú hrdé ešte deti detí tvojich detí.“

Po úvitacom príhovore riaditeľa knižnice prišiel na rad film autorových zverencov zo základnej umeleckej školy s názvom *Monumentálna mozaika v Gréckokatolíckom chráme Ochrany Presvätej Bohorodičky v Levoči*, ktorý umelecky prezentoval proces tvorby a inštalácie mozaiky v tomto chráme.

Vernisáž pokračovala kurátorským príhovorom Repaského učiteľa – akademického maliara Petra Kocáka, univerzitného profesora na Katedre výtvarnej výchovy a umenia Filozofickej fakulty PU v Prešove. Vo svojom príhovore kurátor výstavy uviedol: „Prezentovaná sakrálna tvorba Ľuba Repaského je akýmsi tkanivom zložitých symbolov a živých farieb, ktoré rozpráva príbehy o viere a transcendentne, prenikajúc do hlbokých zákutí duše. Každé jedno dielo nie je len dekoráciou, ale je to rozprávaním, ktoré vyzýva divákov, aby sa zastavili a zamysleli nad duchovným odkazom, ktorý z neho vyžaruje. Autor má zmysel pre adekvátne vyznenie detailu v celku, a oddanosť remeslu vyžarujúcu z jeho diel. V oblasti vitráží sa stáva alchymistom svetla, premieňajúc ho na kaleidoskop farieb, ktoré v tichu svätyne vytvárajú atmosféru vznešenosti, pokoja a úcty.“ Kocák v príhovore vyzdvihol aj duchovný rozmer Repaského sakrálnej tvorby: „Jeho diela naplňajú svetlom nádeje kostoly a duchovné miesta, zanechávajú v divákoch hlboký dojem, pričom zvyšujú intenzitu uctievania a meditácie. Spojením tradičných tém s moderným pohľadom vytvára most medzi minulosťou a prítomnosťou, čím robí sakrálnu umenie prístupným a relevantným aj pre súčasníkov.“

Následne vystúpil so svojím príhovorom autor výstavy Ľubo Repaský, ktorý ocenil možnosť prezentácie sakrálnej tvorby na svojej alma mater – vo veľkorysých priestoroch Univerzitnej knižnice PU. Poďakoval všetkým, ktorí mu umožnili realizovať takéto veľkolepé dielo a predstaviť ho na výstave: „Moja úprimná vďaka patrí predovšetkým tu prítomným cirkevným predstaviteľom – vladykovi Jonášovi Maximovi, Marekovi Durlákovi, Rastislavovi Višňovskému a Miroslavovi Bartošovi. Bez nich by tieto diela nikdy nevznikli“. Ďalej poďakoval sponzorom a tiež všetkým tým,

ktorí mu pri realizácii diela pomáhali (predovšetkým s vytvorením a osadením všetkých mozaík), a to svojim žiakom v ZUŠ, ich rodičom a levočským farníkom. Osobitné poďakovanie patrilo Dušanovi Kamenickému a autorovej rodine, predovšetkým jeho manželke.

K početnému publiku vernisáže sa na záver prihovril aj autorov rodák a priateľ vladyka Jonáš Maxim, ktorý uviedol: „*Mozaika nie je len na to, aby sme na ňu len hľadeli. Je najmä o tom, aby človek vnímal, že ho približuje k Bohu a Boh sa cez ňu ako keby približuje k človeku. To je na tom to krásne, že tento mozaikový priestor neoddeľuje, ale naopak spája.*“

Lubo Repaský vo svojej tvorbe prameniacej z hlbokkej pokory zachováva odkaz sakrálneho umenia a zároveň ho obohacuje, aby pokračoval v inšpirovaní a oslovení srdca budúcich generácií.

Výstava v Univerzitnej knižnici PU potrvá do 28. novembra 2025.

PaedDr. Ľubomír Repaský sa narodil v Levoči (1971), kde v súčasnosti žije a pracuje ako učiteľ výtvarnej výchovy na základnej umeleckej škole (ZUŠ). V roku 1995 absolvoval magisterské štúdium (výtvarná výchova – dejepis) na *Pedagogickej fakulte Univerzity P. J. Šafárika v Prešove*. Aktívne sa venuje maľbe, kresbe, grafike, grafickému dizajnu, mozaike, vitráži a scénografii. Realizoval niekoľko desiatok samostatných aj kolektívnych výstav doma i v zahraničí. Je držiteľom štátneho ocenenia Francúzskej republiky od *Akadémie umení v Paríži* za výtvarnú tvorbu a pedagogickú činnosť.